

ČERNÁ KRONIKA

Jako trestný čin ublí • ení na zdraví ohodnotil sobotecký vyšetřovatel Policie ČR „pomoc“ tří pomocných dělníků svému kamarádovi, při které mu nejen vyrazili všechny přední zuby, ale navíc zlomili několik • eber. Dotyčná čtyřka popíjela včera ji • od ranních hodin v jedné ze soboteckých restaurací. V podnapilém stavu dorazila pak na staveniště rodinného domku poškozeného. Ten měl ji • tou dobou tak vypito, • e se zapotácel a upadl. Na zemi okam • itě „začal vydávat jakési chrčení“, které zbylí přátelé identifikovali jako epileptický záchvat. Ve skutečnosti šlo o opilecké chrápání. Poučení filmem Marco Polo na nepravého epileptika nejprve společně skočili, aby jej znehybnili, a poté aby zabránili případnému překousnutí jazyka, zajistili jeho ústní dutinu násadou ke krumpáči. Vyšetřovatel zahájil proti nim trestní stíhání.

• ádnou botu?

POČASÍ

SKANDÁLNÍ ODHALENÍ: SVĚRÁKA!

PONDĚLÍ 2. ČERVENCE 2001

3,90Kč

Místo zločinu: Sobotka!

Loňský ročník festivalu Šrámkova Sobotka se dal z kriminalistického hlediska označit za úspěšný. Nedošlo k žádným újmám na majetku či zdraví, tak jako v ročníku předcházejícím (viz deník Splav! 5/1999), smutný skon Semtinské lípy měla na svědomí vyšší moc (viz deník Splav! 3/2000) a předčasný odjezd Hany Kofránkové

nebyl zapříčiněn anonymními výhrůžkami se sexuálním podtextem, jak se žertovně rýmovalo v poetických kuloárech. Redakci deníku Splav! se však podařilo zjistit, že stranou od hlavního dění festivalu došlo k sérii těžko pochopitelných zločinů.

„Bylo to jako zlý sen. Každý den chyběly další a další, zdálo se, že to nikdy neskončí.“ řekla nám osoba blízká zdroji celého skandálu. Ještě dnes se Marii Q. Při vzpomínce na rok staré události třesou ruce, hovoří tichým hlasem a neustále se ohlíží, jako by někoho čekala. K čemu přesně tedy došlo?

Dějištěm celé aféry se stala oblíbená cukrárna „Stáza“, jež se nalézá na hlavním soboteckém náměstí. Právě z ní došlo v době konání čtyřiačtyřicátého ročníku Šrámkovy Sobotky k tajemnému úniku hliníkových lžiček, používaných k míchání kávy a často i ke konzumaci zakoupených sladkostí.

pokračování na straně 3

NA ZÁCHODKU BYLI OBJEVENI ZAZDĚNÍ CHLAPEČCI

Nikdy jsme Vám nelhali!

Pokud jste si přečetli úvodní článek, jste jistě stejně šokováni jako já. Míchat si kávu prstem? Dokonce kostnatým? Posud'te sami, ale já si myslím, že to není v pořádku. Ano, lžičky se mohou ztrácet, ale nemusíme se kvůli tomu chovat jako prasata.

Sami jste již poznali, že před námi nezůstane nic skryté (skandální Svěrákovo odhalení). A to není všechno: Jiří Sádlo nám nechal nahlédnout do své duše a to, co v ní uvidíte, Vás – stejně jako nás – překvapí. Tragický případ z černé kroniky by měl sloužit jako ponaučení všem těm, kteří nejsou patřičně zděláni, promiňte, vzděláni v základních zdravotnických dovednostech. Učitelská stránka se nám také pěkně vyvedla, že? Škoda jen naší drobné chyby: krom učitelek jsou samozřejmě k pravidelnému přispívání zvány i paní knihovnice.

Vše probíhá nádherně, i magický pokus s žábou rosníčkou a počasím se povedl a snad panáček paradoxně zažehná zbylé mráčky. V dnešním čísle jste našli i dva dárky a další Vás neminou. Co naplat, jsme prostě super, držte nám palce, ať vydržíme a věřte, že i Vy jste super. Kdyby jste totiž nebyli super, tak ani my bychom nebyli super. Nevěříte? To děláte dobře.

pro Splat! Josef Šlerka
autor je mrtvý

Co tě nezabije...

...to tě posílí, praví jedno staré nietscheánské přísloví. Přesně také vyjadřuje dění kolem Sobotky. Redakce? Nefunguje tiskárna. Ranní xeroxování se zaseklo několikrát a snažší by bylo vyjmenovat věci, které se nám nepříhody, než ty, které nám zabraňovaly vyjít ven s prvním číslem. A přesto – nebo právě proto? Nejsme pasivní produkty naší přítomnosti, ani hříčky naší minulosti. To, co jsme, je výkon naší vůle. Proč o tom mluvím? Šrámkova Sobotka se koná jako akt vůle navzdory dvěma velkým konkurentům: na straně jedné je Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech a na straně druhé Loutkářská Chrudim. Sobotka se koná, s tím bychom se ale neměli spokojit. Umíme si poradit s nepřízní počasí i nepřízní grantových komisí, umíme si poradit s docházejícím tonerem i s docházejícími silami. To, co nám však chybí, je možná nějaký pokus vykročit ze svého vlastního stínu. Ostrůvek pozitivní deviace, kterým možná Sobotka v obecném blbství je, je ostrůvek zatraceně malý a zatraceně připomíná ghetto. Když jsem dělal rozhovory s některými přednášejícími, ptal jsem se jich, co jim říká Šrámkova Sobotka: odpoveď bývala ve stejném duchu – znám ji jako pojem, vím o ní z Literárek, vlastně jsem se tam chtěl vždycky jet podívat, ale vlastně jsem nikdy neměl důvod. Sobotka je naše a je nás tak málo, že z nás odpovědnost nikdo nesejme. Loni se Splat! přihlásil do organizačního výboru; nyní je také na Vás, abyste se vyjádřili. Redakce Splat!u vypisuje anketu „Sobotka 2002 – jak ji vidím já“. Příspěvky můžete dodávat do kontaktního boxu redakce, nejzajímavější otiskneme v posledním čísle. Všechny příspěvky pak předáme organizačnímu výboru Sobotky příští.

pro Splat! Josef Šlerka
autor je mrtvý

Úterý 3. července - Den Oldřicha Daňka

9.00 hod. sál spořitelny – přednáška – Vladimír Novotný

11.00 hod. sál spořitelny – prezentace nakladatelství Vyšehrad

13.30 hod. Šrámkův dům – videoprojekce

19.30 hod. sál spořitelny – Oldřich Daněk – Bitva na Moravském poli, J. Vinklář, J. Satoranský, T. Pavelka, režie L. Engelová

22.30 hod. bývalé kino – projekce PZU, Muž v přesele

Jídelní lístek

Snídaně:	Rybí pomazánka, chléb, máslo, čaj
Oběd:	Polévka italská s těstovinou Vepřový segedínský guláš, houskový knedlík
Večeře:	Rýžový nákyp s ovocem

PZÚ v Sobotce

V rámci filmového klubu v prostorách bývalého kina proběhne zítra, tedy v úterý, projekce snímku, jež je autory dramaturgie klubu ukrýván za zkratku PZÚ. Ani na přímý dotaz, vznesený tiskovým odborem našeho listu na sekretariát vedení filmového klubu, nedostalo se nám bližšího vysvětlení či upřesnění, o jaký film se jedná. Podle neověřených zpráv, pocházejících z obvykle velmi dobře informovaných zdrojů, se dost možná jedná o televizní záznam divadelní inscenace, autorství jejíhož libreta je často připisováno Oldřichu Daňkovi. Jedná se o historickou veselohru z období francouzské revoluce a její plný název zní „Pozor, řádí úplavice“.

-rk-

Ekohistorie & Genius loci

Dokumentární filmy. Re•ie Tomáš Škrdlant. Začátek projekce ve 22:30 hod. Vstup je zdarma!

Dnešní dvojprojekce bude do značné míry ekologicky angažovaná a veskrze depresivní. Režisér Tomáš Škrdlant ve svých dvou dokumentárních filmech rozehraje v prostorách bývalého kina nebyvale těžkotónáží podívanou.

Snímek Ekohistorie mapuje rozvoj ekologických hnutí v Čechách, od prvních nesmělých krůčků na hranici ilegality v předlistopadových dnech, přes nadějně vyhlídky v několika letech následných, až po temnou současnost. Skrze výpovědi svědků různého stupně očitosti si divák postupně utvoří obrázek o poměrech, jaké panují v prostředí boje za ochranu životního prostředí v České republice. A obrázek je to velmi nelichotivý.

Druhý z dokumentů, Genius loci, je pak jakýmsi dialogem ve třech. Dva dokumenty ze sedmdesátých let, popisující cynickou likvidaci jednoho biotopu a jednoho historického městského centra, jsou konfrontovány s obrazem týchž lokalit o třicet let později, tedy v naší současnosti.

-rj-

(pokračování ze strany 5)

Na programu byly rovněž vyhlášeny výsledky literární soutěže ŠS. Pozoruhodné je nejen rekordní množství účastníků, ale i vysoký počet oceněných prací na ornitologické téma. Mimo soutěž byla letos poprvé udělena cena Sobotecké Thálie. Obdržel ji Tomáš Horyna za zásluhy na zprovoznění bývalého kina a jeho přeměnu v divadlo.

Ale všechno má svůj konec i takové zahájení. Na závěr takový dotaz, jak jinak než cestovatelsko-erotický. Dámy, kde si myslíte, že leží vaše Přední a Zadní Indie?

pro Splav! Zuzana Štefková
autorka je v posteli

Poetické odpoledne stokrát jinak

Na zápraží Šolcova statku sice ležel připravený deštník, ale ukázalo se, že tento poslouží k jiným účelům než ku ochraně před nevlídným počasím. Zmocnila se jej totiž jedna z průvodkyň cestovní kanceláře Poetur, která nás provázela letošním poetickým programem. Obvyklý průběh odpoledne, šinoucího se svou zaběhanou cestou (z Šolcova statku přes zahradu Šrámkova domu ke skulptuře, na náměstí sv. Anny a sobotecký hřbitov), ozvlášťovaly vpády reklamy v podání členů recitačního souboru Šrámkova domu. Reklamy to byly poetické, škoda jen, že se takovými

neinspirují tvůrce z reklamních agentur. O hudební vložky se postarali pánové O. Bičíště, M. Kolář, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij a J. Malát, z nichž prvně jmenovaní dva v roli interpretů. V konírně se diváci dali do hledání pokladu s Bibi a jejími kamarádkami, hrdinkami knížky švédské spisovatelky K. Michaelisové (účinkovali členové RSSD), zatímco na zahradě Šrámkova domu nás čekalo seznámení s osudy nepořádného křečka, Marie a Marty, Hamleta a jiných. To vše prostřednictvím žáků Jeslíček – tedy vlastně hradecké ZUŠ Na Střežině. K aktérům odpoledne ještě nesmíme zapomenout připočítat Roberta Smolíka, provozovatele pimprlového divadélka vlastní výroby, atrakce vskutku unikátní a navíc značně přesporní. Diváci se jeho přičiněním stali svědky kousků hrozného horského ducha Krakonoše. Poetické odpoledne skončilo, jak už bývá zvykem, na hřbitově, ale pro případné truchlící máme dobrou zprávu – múzy jsou nesmrtelné, a tak se patrně s poetickým odpolednem setkáte napřesrok znovu po stoprvé jinak.

pro Splav! Zuzana Štefková
autorka je v posteli

Znalecké odhady hovoří až o šokujících třiceti kusech zcizeného jídelního náčiní! Kdo je za tento odporný zločin zodpovědný? Kdo stojí v pozadí lžičkové aféry? Na tyto a mnoho dalších otázek již dnes sotva nalezneme odpověď.

„V případech, jako je tento, stojí naše Policie před těžkým úkolem, plným mravenčí práce a značné dávky osobní statečnosti,“ říká vážně bývalý člen elitní jednotky dobrovolných hasičů František U., nepřímý svědek loňských událostí. „A ani potom se kýžený výsledek nemusí dostavit,“ dodává a zamyšleně míchá své chladnoucí espresso kostnatým ukazováčkem.

Abychom pomohli zaplašit chmurné stíny minulosti, rozhodli jsme se obdarovat Vás v dnešním čísle deníku Splav! kvalitní lžičkou. Je vyrobena z prvotřídního polvinylchloridu, který je znám svou vysokou tuhostí při nízké váze a jemnou buněčnou strukturou, díky níž je vhodným materiálem pro výrobu předmětů denní potřeby, jakými lžičky na kávu bezesporu jsou. Doufáme, že tímto jasným signálem naší solidarity s vytunelovanou cukrárnou pomůžeme obnovit kýžený mír a klid. Zločinecká galérka musí pochopit, že Sobotku si rozvracet nenecháme!

pro Splav! Radim Kučera
autor je cenzorem listu

Zazděný chlapci?

Spíše vyškrábané kosočtverce? Možná poloztopořené pyje. Včera v noci H.H. instaloval výstavu svou a D.C. v experimentálních prostorách soboteckých záchodků. Umění se učí probourat zdi galerií. Umění nás učí vstupovat do prostor naší každodennosti. Močíte potkáváme tu auto souseda, které jsme v záchvěvu zášti vyzdobili symboly kosočtverců. Symboly natolik univerzálními, že překračují místní kultury.

Fotografie Huberta Hesouna a Davida Cysaře vnímané ve specifickém prostoru, prostoru intimním a zároveň veřejném, vytvářejí místo naší imaginaci, která v nás vyvolává ty nejtajnější sny.

Kosočtverec načrtlý do jinovatky pokrývající kapotu auta? Nebyla to náhodou vaše ruka nebo váš automobil? Potrubí, které mělo být ztopořené a najednou tu plandá jak školákova košílka? Fiaska, která si nepamätujeme. Minulost, kterou jsme rádi zapomněli.

To vše budete mít před očima pokaždé, až půjdete močit na veřejný záchodek na náměstí.

-cjk-

PROGRAM

Pondělí 2. července

9.00 hod. sál spořitelny – Čtení krajiny jako textu, RNDr. Jiří Sádlo

11.00 hod. sál spořitelny – Prezentace nakladatelství Albatros, Fenomén dětského hrdiny v české a světové literatuře – Pavel Šrut a Galina Miklíková

19.30 hod. sál spořitelny – To nejlepší z Fulghuma – Miroslav Moravec

22:30 hod. bývalé kino – projekce filmů Ekohistorie a Genius loci (režie: T. Škrdlant)

Jídelní lístek

Snídaně: šátečky, kakao

Oběd: Polévka hovězí s těstovinou

Vepřový vrabec, houskový knedlík, zeli

Večeře: Těstovinový salát, sýr, oplatka

Výsledky

literární soutěž • e

Poezie

1. neuděleno
2. Radek Malý, Olomouc – soubor veršů
3. Milan Číler, Trutnov – soubor veršů

Próza

1. Sabina Bočanová, Praha – „Kanárci“
2. Michal Fibiger, Ústí nad Labem – „Cesta“
3. Vendula Kočová – „Starosti jsou jen s živými pejsky“
Tomáš T. Kús – „Výhoření“ (povídka technikou ironie)

Čestná uznání:

Bohumil Ištvanek, Sobotka – „Valdická elegie“

Václav Šmidrkal – „Paříž“

Vlastivěda

1. Zdeněk Mrkáček, Turnov – „Ptáci Českého ráje“
4. Jana Knapová, Sobotka – „Sobotka v roce 1900 a 2000“
5. Marie Janečková, České Budějovice – „J. L. Turnovský – barokní autor se špatnou češtinou“

Josef Kabeláč, Jičín – „Závodní plavání v Jičíně a na Jičínsku“

Čestná uznání

Aleš Fetters – „Fráňa Šrámek pátečník“

Jana Hofmanová – „Bedřich Křídlo – klavírní virtuos a skladatel“

Václav Franc – „Řeheč – vesnice na konci tisíciletí“

Alena Vátková – „Sen – smrt v poezii Dušana Pally“

A co básníci?

Není pochyb o tom, že festival, který pořádá literární soutěž, by rovněž měl účastníky seznámit s oceněnými texty. Je-li to festival, který se mimoto zabývá i kultivací mluveného slova, je logické předčítat oceněné texty nahlas. Tohoto úkolu se letos ujali lektori recitačních dílen Hana Kofránková, Libor Vacek, Aleš Vrzák, Věra Hučínová a Jiří Šlupka Svěrák, kteří jako obvykle předvedli kvalitní ukázkou žánru, pro který se v odborných kruzích rází termín kofránkovský patvar. Připomeňme alespoň skvěle rozehraný dialog dvou žen nad spícím profesorem. Nemohu se však zbavit pocitu, že celý večer, byť byl divácky velmi úspěšný, něco postrádal. Byli to hlavně autoři sami. Jejich přítomnost by snad alespoň částečně narušila vyčpěle artistní oficialitu vlastního prostoru spořitelny (papalášský sokl Šrámkovy busty, polystyrenová písmena jako z budovatelských transparentů). Zvolila-li Hana Kofránková za titul večera verš vypůjčený ze svého milovaného Halase: „Chci býti i kýmsi čten“, musím se spolu s Halasem ptát: „A co básník?“ Proč ani jeden z oceněných autorů nebyl přítomen? Proč nelze zařadit, aby se interpreti, autoři a publikum setkali například na zahradě Šrámkova domu (Šlupka má přece klávesy), kde by spolu po skončení pořadu mohli neformálně u vína porozprávět? Textům, interpretům, autorům a doufám, že i publiku by snad neformální atmosféra lépe vyhovovala. Vzpomínám si na situaci před několika lety, kdy oceněný mladý autor Patrick Ungermann přicházel rozkočán z Plakánku pod Humprecht, kde zrovna recitoval jeho verše Libor Vacek. Autor se mi později svěřil, že to byl pro něj silný životní zážitek, na který do smrti nezapomene. Ostatně my, kteří jsme měli to velké štěstí, že jsme autora poznali, na něj také nikdy nezapomeneme. Více takových setkání! Více Ungermannů!

pro Splav! Tomáš Horyna
autor letos cení

pro Splav! Blanka
autorka je Sobotková

Tři Tvořičky Tónů

Chladivé prostředí kostela svaté Máří Magdalény přivítalo milovníky vážné hudby. Krásné tóny zazněly v podání Smyčcového tria Praga. Struny houslí ovládala Eva Šafaříková, o violu se postarala Zuzana Pešková a největší z nástrojů, violoncello, objímala Vlasta Krasnická. Posluchači zaplnili kostel do posledního místa a trojice dam jim připomněla doby dávno minulé, kdy lidé ještě neznali televizi ani hudbu na kazetách či jiných deskách a discích a jedinou možností, jak něco slyšet, bylo prostě se sebrat a vyrazit (třeba i si) – prostě slyšet to na vlastní uši. Hned na začátku zazněl Josef Haydn (1732 – 1809). Josef zůstal i na další skladbu, ale za tímto účelem se přidal Mysliveček (1737 – 1781). Budeme-li pátrat v paměti, koho z všeobecně známých autorů ještě jmenovat, přijdou na řadu autoři skladby následující. Jsou to oni, velikáni klasické hudby. Veliký to Mozart a veliký pan Bach. Skladba nazvaná Adagio a fuga je vlastně spojením skladeb dvou. Nejprve napsal Bach fugovou část a Adagio později dopsal Mozart. Chronologicky to muselo být zaručeně takto, neboť Bach (1685 – 1750) zemřel dříve, než se stačil narodit Mozart (1756 – 1791). Líbe tóny umocnila výborná akustika kostela a někteří zamyšlení posluchači přestávali otevírat oči a nechávali se unášet hudbou. Vždyť věkový průměr posluchačů byl minimálně věk mých rodičů (*a autorka je dospělá, pozn. red.*). Ani hudební nástroje nebyly nejmladší, bylo třeba je občas ukáznit a připravit na další skladbu. Ta byla od zástupce autorů méně známých, Pavla Vranického (1756 – 1808). Posluchačsky velmi příjemnou jevila se věta druhá – Poco adagio. Další skladbu napsal Johann Nepomuk Hummel (1778 – 1837), člověk zcela neznámý. Trio G-dur má téměř stejnou posloupnost vět jako hned další skladba, Mozartovo Divertimento č. 1 B-dur KV439b. V porovnání by jasně vyhrál Mozart na celé čáře. Tímto i skončilo a s potleskem se rozloučilo trijácké představení. Tedy probud'te se, spáči!

Máří Magdaléna v Sobotce

Dvě dámy hrají v FOK (Symfonický orchestr hlavního města Prahy) a Zuzana Pešková se svou violou zvučí v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu. Jak už napovídá zdroj hlavního příjmu interpretek, jsou co do kvality podání díla na hranici dokonalosti. Dlouholetá souhra se odráží v konečném výkonu celého tria. Ještě pár slov k vizuální stránce. Mnoho posluchačů sice na tvořičky tónů nevidělo, povstáním se však posluchač stával i divákem a spatřil, jak rozdílný vkus každá z dam má. Někdo rád šaty barevné, jiný šaty jedné barvy a někdo zas klasické ošacení umělkyní – černou sukni s bílou blůzou. Což tak se trošku sjednotit? Celkově výraz celého tria vypadal chvílemi spíše útrpně. Možná to bylo volbou skladeb, které byly všechny ze stejné doby. Jak však interpretky přiznaly, modernu nezapojily na sobotecké přání. Mimochodem – Eva Šafaříková má v Sobotce chalupu.

Učitelská hlídka?

Přinášíme vám prvé ohlasy knihovnic. Jsou to první skromné začátky, ale doufejme, že brzy se jejich stránka, stejně jako stránka učitele, zaplní texty. Zatím stav zápasu učitelky – knihovnice 0:1.

Knihovnická hlídka

hlásí postřehy místních občanů

Mladá maminka před spořitelnou malému synkovi:
„Tam nechod', tam by se ti nelíbilo. Tam chodí samí staří lidé a poslouchají básničky.“

Zahájení 45. ročníku ŠS

Zahajování se tentokrát neslo v neformálním cestovatelsko-erotickém duchu. Oproti jiným letům byla ochuzena kulinářská stránka věci. Koláče se nekonaly a s nimi bylo odzvoněno i projevům. Prý bez práce nejsou koláče. Ale přiznejme si: bylo to dříve lepší? Zatímco řečníci dostávali sladkou odměnu za svoji lakoničnost, řadový účastník „sušil hubu“, ať byl sebelakoničtější. Jediný kratoučkový příspěvek pronesl sobotecký starosta ing. P. Hejn, který ve svém projevu nasadil již avizovaný erotický tón. Zavzpomínal na akt naklánění, při němž byl uveden do šikmé polohy za přispění 18-ti párů dívčích rukou, a označil ho za velmi příjemný. V témže duchu pokračovala moderátorka Hana Kofránková parafrázujíc Fráňu Šrámka: Mé srdce není věmé, nevydám se vám a všem pak něco pošeptám. Lehce koketní předeheru vzápětí vystřídalo odvážnější téma. Řeč byla o deviantech. Sobotce se tak mezi jinými poetickými tituly dostal i jeden zbrusu nový: ostrůvek pozitivní deviance. Moderovat zahájení Šrámkovy Sobotky není peříčko, přesto jde všechno jako po másle. Objevuje se Jeník Ratkin v podání Libora Vacka opěvující jedním dechem luznou českou krajinu a dívčí ňadra. Zaručený prostředek proti početí nudy? Přednáška interrupta se zpěvy Přemysla Ruta. Dostáváme se k cestovatelské fázi programu, ale ani zde nebude o žár vášní nouze. V písničkách se otevírá téma letošní Sobotky Text v krajině, krajina v textu. Během několika minut se přeneseme ze San Franciska do Španělska a Itálie. Ovane nás atmosféra sladké Paříže a neméně omamná vůně Amsterdamu. Cestujeme z Pirea do Jokohamy a rázem jsme v Texasu.

Následuje intermezzo pedagogické. Jiří Šlupka Svěrák slaví úspěch se zhudebněnou básní Václava Šolce. Účastníci ŠS zpívají sborově Osířelo srdce moje. „Takhle se vyučuje! Začnu a už to umíte,“ říká Šlupka potěšeně. Ponaučení nám slovy R. Fulghuma udělí i letošní účastníci recitátorských dílen. Jen jedna rada za všechny: Ze špíny a nepořádku vyrůstá pohoda. Přijďte se podívat do redakce Splav!u...

Pokračování na straně 10

ZEPTALI JSME SE

Ukradli jste někdy lžičku?

Hana Kofránková

ANO.

Soboteckou ne, ale já přece kradu lžičky.

Libor Vacek, mluvčí Ministerstva financí ČR

ANO.

Velmi pravděpodobně ano.

Přemysl Rut

NE.

Myslím že ne, nevzpomínám si.

Drahomíra Flodrmanová

NE.

Lžičku ne.

...já ocasy

Jiří Sádlo. Biolog mezi námi. Státem placený vandrák. Muž s jemnou duší, na jehož putování a výzkum připívá každý z nás, daňových poplatníků, svým dilem. Setkali jsme se spolu v jedné z pražských studentských hospod a nad skleničkou zlatavého moku pohovořili o jeho vztahu k literatuře, vědě a filosofii...

Splav!: Jaký je tvůj vztah k ženám?

Sádlo: Jsem heterosexuál.

Splav!: Jaký je tvůj vztah k učitelkám češtiny?

Sádlo: Já jsem na ně měl štěstí; byly dvě, obě velmi osvěcené a každá velmi jinak. Jedna byla pokračováním podkrkonošský evangelický tradice; dokonce podještědský. Druhá byla pokračováním prvorepublikový pražský intelektuální tradice.

Splav!: Jaký je tvůj vztah k literatuře, speciálně české? Má pro tebe smysl rozlišovat mezi českou literaturou a ostatní literaturou?

Sádlo: V každém případě. Čeština je a patrně i zůstane jedinej jazyk, kterým vládnou pořádně.

Splav!: Já jsem slyšel, že děláš procházky v krajině spojené se čtením té krajiny a účastníci si nosí i sbírky lokálních básníků. Mohl bys popsat takovou vycházku?

Sádlo: Já už jsem to hrozně dlouho nedělal. Já mám pocit, že je to normální čundr, kterej není zas tak úplně strukturovaný od hospody k hospodě. Normální vandr.

Splav!: S batohem plným knih?

Sádlo: Těch knih není nikdy tolik, aby to zpomalilo chůzi. On to musí bejt normální vandr. To se nedá dělat jako exkurze.

Splav!: A Fráňa Šrámek, co?

Sádlo: A já jsem vlastně nikdy Šrámka nečetl, protože jsem v pubertě ho zmeškal. Doma jsme ho neměli. Před pubertou jsem se ho styděl, v pubertě jsem ho propás, teprve po funuse mně skrz rádio prozradil Přemysl Rut: „Podívejte se, jak ten Šrámek je trapnej, nenormální. Takhle končí každé titánské pokus. Šrámka ctít znamená, že si opravdu zkusím na ty hvězdy sáhnout. Tohle když člověk odbourá, když se s tím smíří, že se jako na ty hvězdy nedá sáhnout...“

Splav!: Jsou autoři, kteří si na ty hvězdy sáhlí?

Sádlo: To je možná obecný problém. To se vztahuje zrovna na tu pubertu, která je zvlášť přitažlivá a zároveň repelentní. Tam je to hodně nápadný.

Splav!: Oblíbený český autor?

Sádlo: Třeba Hrabal je mi tak naprosto samozřejmě blížkej. Já jsem vyrostl na Nezvalovi. Já jsem o tom nikdy neuvažoval. To je otázka na někoho, kdo má harém a teď má vyjmenovat všechny ty ženy. Předtím to tak nebylo. To měl 10 let támhle tu a 10 let tudej, ta zestárá, okoukala se... Teď vlastně hrozně záleží na tom pořadí.

Splav!: Se kterou jsi strávil nejdelsí dobu?

Sádlo: Já jsem se strašnou dobu zásoboval Jaromírem Tomečkem. To je moravskej, malinkej, zemřel tak nějak 1978-85, něco jako Jan Vrba. To byl zase symbolista, že jako do každý borovice se napumpuje duše toho všehomíra a ještě z toho třetí šosatej výletník 30.let. Ten dobře ví, co to je demokracie

Splav!: Má to být lípa a nepřevyšovat všechny ostatní.

Sádlo: Tomeček se začal vyprodávat, asi něco s režimem. Tak psal do těch ženskejch časopisů a nějaký neznámý moravský nakladatelství to pak vydalo. Na tomhle pánovi jsem vyrostl. Včetně toho rozmilování. Toho otržení se od rodičů a pak zjištění, že to tak hrozný nebylo. No, protože Tomečka neznáš ty, tak ho neznaj ani učitelky češtiny. Jinak můj klíčový autor je Jaroslav Petrbok. Toho nezná nikdo. Devadesát procent toho, co napsal, byla odborná literatura, pak napsal knihu Rostliny jakože pro děti, ilustrovanou Svolinským. To je zase jako dobrý. Svolinskýho donutili udělat vědeckou ilustraci. Tam je základ toho andersenovskýho pocitu, který mi u Andersena připadal

divnej, ale u toho Petrbocka ne. Každá věc má svoji pohádku a ty spolu souvisí a když se to dá dohromady a domyslí se to, tak je to celej svět.

Splav!: A co Petrbock?

Sádlo: Ten pán byl naprosto bizarní. Něco jako učitel, kterej se stal samorostlým vědcem. Normálně publikoval, zvládal tu vědeckou kariéru. Na rozdíl od dneška, kdy by ho ukamenovali, zůstal samorostlej. Jeho žáci jsou stejně samorostlí, jejich žáci taky. Poslední je Ivan Horáček.

Anekdota. Jede prezident osvoboditel po Lánech a proti němu z houští vyrazí profesor Petrbok. Vozka má co dělat, aby udržel koně. Petrbok má vlající vous a svůj nepostradatelný kabát, v jehož jedné z kapes kdysi uložil, ztratil a později zase našel výlitek lebký pračlověka z Gánovců, jedinou lebkou pračlověka u nás nalezenou. Řve na prezidenta: „Nazdar prezidentskej, kam se sereš!“

Splav!: Naprosto senzační.

Sádlo: Znáám jedinýho člověka - Vojena Ložka, který je důstojnej Petrbokův žák, jedinej Vojen nám známej.

Splav!: Mně neznámý.

Sádlo: Ne, znám jedinýho Vojena. Teda dva. Oba jsou Vojen Ložek - otec a syn. Otec je naprosto výraznej. Neustále tematizuje svý oblíbený věci. Je to náš nejvýznamnější kvartérář. On pořád mluví a občas tam zaplete nějakou věc z reality. Dokonce usíná a pořád mluví, říkal Horáček. Jeho oblíbený témata jsou kocourů na Ondřejově - tam má smečku kocourů, pastva koz za první republiky všude, cikáni v Hačavě na Slovensku. Teď povídá a usíná, poslední dvě slova jsou v polospánku a ráno se probudí a normálně pokračuje... To je velká tradice Petrbocka.

Splav!: Všichni vědci jsou studený jak psi čumák. Jazyk musí bejt vypreparovaný, prej bez metafor.

Sádlo: Ve skutečnosti vědci jsou umělci, kteří mají příliš mnoho fantazie. Než aby se to dalo řešit jinak, než to spoutat tou nejstupidnější kázní. Jsou to blázni ve svěraci kazajce, pak jenom vystříci ten jeden prstíček mimo tu kazajku té metody a na tom se postaví celá zeď. To je to, co je potřeba říkat učitelkám češtiny.

Vpravo Sádlo, vlevo Šlerka, v pozadí Propan a Butan.

Splav!: Co by přírodní vědec natřel humanitním vědcům?

Sádlo: Češtinářkám asi nic. Asi tu rozšířenou chorobu neúcty ke skutečnosti.

Skutečnost je divný slovo, když se celá věc pojme tak, že co člověk to „diskurs“, co jednomu meď, to druhýmu jed, že se koneckonců dá prohlásit cokoliv, že každé jsme jinej. Tak ta věc zůstane úplně zakletá. Lidi hrajou s tím neexistujícím míčem několik století. I když přírodní vědci to dělají taky, ale jinejma metodama.

Splav!: Když jsme teď prošli ty trojúhelníky, co tě oslovilo z humanitní vědy?

To, že ta objekt-subjektová dialektika je tam přece trochu traktovaná.

Splav!: Nerozumím.

Sádlo: Já jako zkoumající a předmět jako zkoumanej - mezi tím ta hranice není zas tak pevná, že se o tom smí mluvit, že tam jsou nějaký vazby. Říct v přírodních vědách, byt' na úrovni českýho článku v českým časopise „myslím, že...“ je nepřipustný. Musí se napsat „patrně...“ a huř. Musí se tomu dát nějaká pravděpodobnost. Vědec nemyslí, vědec bádá.

Splav!: Existuje něco jako žánry pro vědecké články?

Sádlo: Aby tomu tak nebylo, tak jsou k tomu ty metody. Ty žánry jsou přímo svázaný s metodou. Nemůže být většího, podlejšího a nenávidnějšího boje než mezi žánrama. Žánry jsou přípustný, pokud je to jiné oddělení téhož ústavu. Tam se to dá stočit na to, že každé se díváme jinou metodou na tu samou věc. Oni psí počítají hlavy, já ocasy. Když se zjistí, že je konec stejný, tak už se dá jenom říct, že to jsou jiné stránky objektivní reality. Toleruje se, že by mohly existovat různé stránky objektivní reality. ...a v tomto okamžiku se stalo to, co se stávat nemá. Ale o tom více na přednášce. A nejen tam.

Za Splav! rozhovořoval Josef Šlerka
autor je mrtvý